

Nomád

Lóránt János Demeter kiállítása a Józsefvárosi Galériában

Egy művész értékét jelzi, ha képei nem csupán a múzeumokban őriztetnek meg, hanem különböző magángyűjteményekben is. Jó esetben ez utóbbiak pótolhatják, mert szívós akaratuk az esztétikumot szolgálja, a nehezen mozgó közgyűjtemények beszerzésének hiányait. Lóránt János Demeter büszke lehet arra, hogy festői életművének nem egy karakteres darabját az a két gyűjtemény (Völgyi-Skonda, illetve Kugler) vette pártfogásba (az őrzés gonddal is jár), amely híres értékőrző és értéktovábbító tevékenységéről.

A mostani tárlat anyagaiból válogat – körültekintő eleganciával.

Az erdélyi Nagy István ereje, szemlélődő dinamikája költözött az Alföldre, pontosabban Békésszentandrásra, a szülőtte földre, hogy komor létvalóságával meglódtítsa azon látomásokat, amelyekben az ember, az állat, a táj, a munka, a harc a főszereplő, s foglalatukban a *pihenő* nyugalom és a fölzaklató dráma valósága ötvöződik? Vagy az Alföld „földízű” festészete kapott újabb lökést – az egyedi látásban tobzó művész sokszori újjaszületésével a reális sivatagját kozmikus életérzéssel emelő távlatot –, hogy a hagyományvilág újragondolásával egyetemesebbé váljék a küzdő ember sorsa?

Akárhogyan is van – jómagam még Nagy-Balogh Jánost is vélem eme nehézségekből fölszökkenő úton lépdelni –, Lóránt János Demeter összeforrott a kis hazával. Festőecsete által a lelkét vetítette a tájra, térszerkezetével – amelyet csak erősített, egyénített alakjainak brutális szépsége – nemcsak játszott, ám be is

takarozott. Alakjainak rejtelme, mozgásimitációinak révélete valahol ott lakozik az ősiségben, mintha a barlangrajzok időtlen nyugalma, a létkeserűség (és kevés öröm) zaklató báját visszhangoznák. Közben hatalmukat mítoszivá növesztik (*Zsuzsanna és a vén – akvarell; Európa elrablása – olaj-vászon*), és jelkép-rendszerük (Biblia) révén a földi igazságot évig emelvén egyetemessé válnak (*Jó pásztor; Legeltető – mindkettő olaj-vászon*).

Ha a tárlat, mint korábban mindannyi, Supka Magdolna életművének, fölfedező kedvének, értékőrző és értékinspiráló lázának adózik – Aba-Nováktól Tóth Menyhértig sok művész köszönheti neki, hogy életművük nem felejtetett el, nem ment veszendőbe –, érdemes fölvilágnítani, hogy a művészettörténet miként jellemezte Lóránt János Demetert mint „kortárs művészetünk egyik legszuverénebb, legeredetibb egyéniségét”. „Művészetének uralkodó szuggesztívója a talányosság, életművének csendje és mélysége egyre áthatolhatatlanabb, olyan talányos, mint maga az élet és a halál – mennél kevesebbet faggatjuk, annál többet tudunk meg róla.”

Élet és halál?

Festőnk a lét kifeszített, a történelem által sokszor megszagott zsinórján egyensúlyoz. Nem úri kastélyok tánc-lépése nyugtázza le, bár abban is van öröm, hanem a sivatagivá szikkadt föld nehéz légzésű embereinek a sorsa. Viselkedéskultúrája. Munkaszerepének. Különösége. Ahogyan állván a természet irtózatossá csendjében, a világmindenség őrizőivé képzelik magu-

kat (*Egyedül a pusztán – olaj-vászon*), s amiképp nemzedékeken keresztül őrzik a szokásjogot: a föld legelőjével, állataival, minden nehézségével azé, aki megműveli (*Apa és fia – olaj-vászon*).

A nomád lét, hisszük, nem hisszük, benső finomságot takar. A leghétköznapibb dolgok is ennek révén válnak – mert a festőecset közvetítette lét mindig igazabb, mint a valódi – örök érvényűvé, időtlenné. Ki gondolná, hogy egy egyszerű meteorológiai kijelentésből is – képcím mondja: *Az éjszaka fagyot fog* (olaj-vászon) – lehet riadalmas keltező kompozíció, hiszen a lovak (az egyik fél figura) kínjukban az égre nyertének, és a háttérben lévő, magányosan didergő épület, árvaház-jelleggel a kiüresedett lét, megrokkant táj exodusát idézi.

Mindezzel ellentétben a távolba néző, karja mozdulatával valaminő égi igazság eljöveteletét szimbolizáló, csordát vigyázó *Gulyás* (olaj-vászon.), egyéniséget. „Művészetének uralkodó szuggesztívója a talányosság, életművének csendje és mélysége egyre áthatolhatatlanabb, olyan talányos, mint maga az élet és a halál – mennél kevesebbet faggatjuk, annál többet tudunk meg róla.”

Élet és halál?

Festőnk a lét kifeszített, a történelem által sokszor megszagott zsinórján egyensúlyoz. Nem úri kastélyok tánc-lépése nyugtázza le, bár abban is van öröm, hanem a sivatagivá szikkadt föld nehéz légzésű embereinek a sorsa. Viselkedéskultúrája. Munkaszerepének. Különösége. Ahogyan állván a természet irtózatossá csendjében, a világmindenség őrizőivé képzelik magu-

kat. Eme olaj-vásznakon a gesztusértékű testbeszéd a legfontosabb. A derű vagy éppen józan riadság mint élettartalom. Mint sorsmodell vagy akár végítélet. Ez utóbbira csak egy példát! Az *Egy másik cigaretta* című festményen látható, fejét a fotel háttámláján nyugtató karra hajtó férfi dosztujevszkiji (bűnbánó) magánya nem más, mint ítélet a saját maga által elrontott sors fölött. Másutt pedig a bádogtest zörgő magánya, az egyedüllét kínzó tonnáival, a technikai civilizációval megcsalt ember tükörképe (*Halász a csatorna partján*).

A művész grafikai életművét vizsgálva rögtön szembe-tűnik a vonal eleganciája, pontosabban, hogy Lóránt János

Tanyaudvar II.

Demeter milyen bravúrosan rajzol. Nemcsak az akvarellekről van szó, ahol az alakrajzot a különleges folttechnika színesíti – a tárlaton a hagyományosabb szemléletű, de azért sok mehökkentető mozzanatot rögzítő *Fejés után* és az ugyancsak reáliába fogódzó *Reggel* szerepel –, hanem a fekete-fehér vonalhaló, gyakorta egyetlen folyamatos vonalra épülő rajzi káprázat csodájáról. Amelyet a tusrajz kesernyész, mehökkentető formagazdagsága mindennél jobban jellemez.

Lehet ez alapja a festményeken szereplő figurák jellemrajzként is fölfogható telítettségének? (Annak ellenére, hogy itt a nagyon is jellemző vaskos testekkel szemben éppenséggel a lengedező alakok fölvonulása dívik.) Bizony lehet. Mert bravúros rajztudás nélkül – az bárhol is torzul az anatómiát semmibe vevő, az *elrajzolásra* hagyatkozó alakképzés megannyi változatában (tipikus példa erre a *Zene* mehökkentően átszellemült – furulyázó, hallgató – kettőse) – nincsen valódi, az ég és a föld kazamatait bejáró, látomásait tekintve kozmikus igényű (és irányú) festmény sem.

Meghökkentően érdekes a valóságot fura mód megjelenítő szociorajzhoz közeli – mert ideemelt, finoman érzékeltetett – archaikus rétegek (jelen-múlt) föltárása. Jóllehet nemegyszer a jelenben föltámasztott durva ősarok (nomád) szimbolizálják a tekintetben megbúvó, kiváltképp drámai sorsképletet – Tóth Menyhértinél láttunk ilyesféle időutazást –, lehetetlen tagadni örökérvényűségüket (*A három zenész*).

Látjuk, nem látjuk, a pusztaszikes talaján megképződő bukólika érzéki fényvillanása olyan pluszt ad Lóránt János Demeter festményeinek – a főntebb megnevezettek kivül érdemes a *Konyha előtt*, a *Tanyaudvar II.*, s nem utolsósorban a virtuóz szerkezettel fölöttébb ható *Vizben* című olaj-vásznat ugyancsak kiemelni –, amely emberközponitú *lézongorájával* – kiváló muzsika – még annak is élményt nyújt, akitől egy kissé távoli a világ ilyesfajta grotesksége.

Szokolczay Lajos

Hazajárók – PRIMA PRIMISSIMA

Kedves Barátaink!

A Hazajárót Prima Primissima díjra jelölték.

Számukra mindig is a közönség, a nézők visszajelzései jelentették a legtöbbet és adtak erőt hivatásukhoz. Most Önökön a sor. Ha úgy gondolják, hogy kiérdemelték a közönségdíjat, vagyis az Önök elismerését, szavazzanak a Hazajáróra!

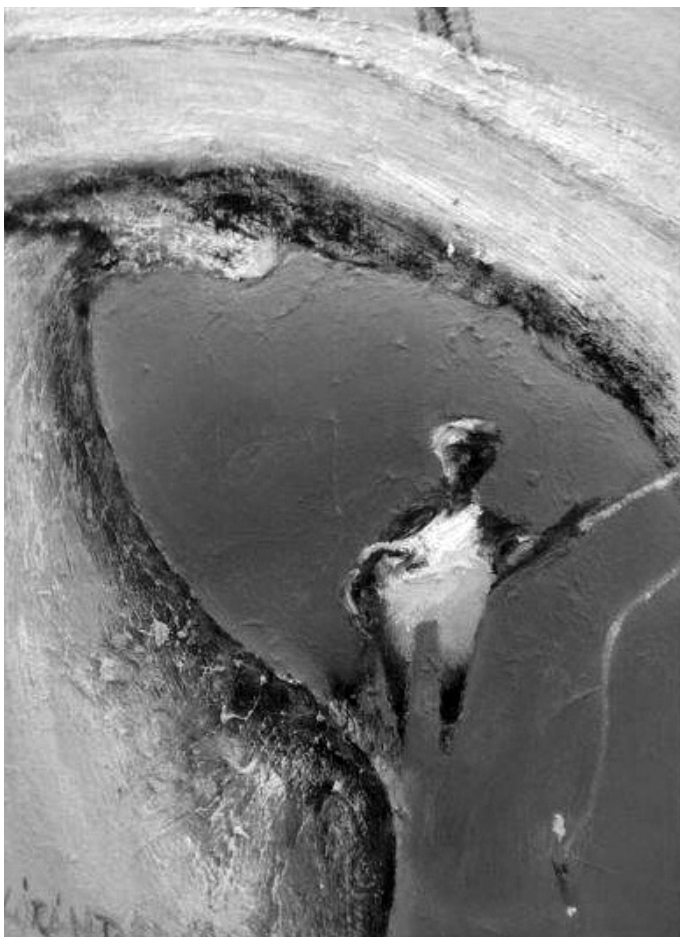
A szavazatokat a +36 70 707 7000 számon lehet leadni SMS-ben a 20-as kód elküldésével. A szavazás november 29-ig tart. Egy telefonszámról óránként egy SMS szavazat küldhető érvényesen.

A szavazás részletei:

<http://primissima.hu/szavazas/>

Köszönjük, hogy értékelik és segítik a Hazajáró küldetését, a Kárpátok bércei, szellemi értékeink és elszakított magyar testvéreink bemutatását! Kérjük, osszák meg a hírt minél több ismerőssel, hogy a közönségdíjjal is megerősítsék a Kárpát-medence oszthatatlan egységét!

Köszönettel:
Lezsák Sándor

Horgász

Első főszerkesztő: CSURKA ISTVÁN Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Kiadóhivatal: 1092 Budapest, Ráday u. 32., I. em. 3. Levélcím: 1464 Budapest, Pf. 1578. Telefon és telefax: 781-3236, 06-30/754-5012. E-mail: info@magyarforum.hu Kiadja: A Művelti, Tájékozott Emberért Alapítvány Kuratórium elnöke: Medveczky Attila Nyomdai előállítás: Lapcom Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 9021 Győr, Újlak u. 4/a. Felelős vezető: Szammer István ügyvezető igazgató. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Postacím: 1900 Budapest. Előfizetésben megrendelhető az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél, www.posta.hu WEBSHOP-ban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen, telefonon 06-1-767-8262 számon, levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen. Külföldre és külföldön előfizethető a Magyar Posta Zrt.-nél: www.posta.hu. WEBSHOP-ban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), 1900 Budapest, 06-1-767-8262, hirlapelofizetes@posta.hu.

Nagy költőnk emlékére a 2017-es esztendő

ARANY-ÉV

Marosán Csaba
előadásai

2017. november 16. csütörtök 16.30 óra

Bomlott cimbalom – Arany János ismeretlen arca

Tarka-barka strófák

110 Dsida Jenő, a Psalmus Hungaricus szerzője

Helyszín:
Békés Városi Kecskeméti Gábor
Kulturális, Sport és Turisztikai
Központ Kápolnaterem

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

200
Arany János
1817-2017